

5. Северин О.О. Праця осіб, засуджених до позбавлення волі: право чи обов'язок, що має допомогти виправленню та ресоціалізації засуджених // Актуальні проблеми кримінально-виконавчого права. – Х., 2014. – С. 148 –152.

Ключові слова: засуджені до позбавлення волі, праця засуджених, право на працю, обов'язок працювати, суспільно-корисна праця.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Черкасов С. В.

Чилікін Дмитро Вадимович

студент 1-го курсу магістратури Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМІВ ВІДМИВАННЯ КОШТІВ, ОТРИМАНИХ ВІД НАРКОБІЗНЕСУ

Незаконний обіг наркотичних засобів і психотропних речовин та зловживання ними – проблема глобального характеру, яка набуває усе більш значних масштабів і становить актуальну загрозу економічному процвітання, політичному ладу і національній безпеці України. Наркобізнес випереджає за обігом світовий нафтовий ринок і поступається першістю тільки міжнародній торгівлі зброєю. Висока рентабельність такого «підприємництва» є величезним стимулом для подальшої діяльності організованих груп и злочинних угруповань.

Дослідження механізмів відмивання коштів, отриманих від наркобізнесу, вивчалось такими вченими як О.М. Бандурка, М.І. Бажанов, А.С. Беніцький, Ф.Г. Бурчак, О.Ю. Якімова та ін.

Перш ніж перейти до висвітлення основного матеріалу, важливо визначитись з головним терміном: «відмивання» коштів. На нашу думку найбільш вдале тлумачення було дано у 1984 р. президентською комісією США з протидії організований злочинності. «Відмивання» грошей – процес, за допомогою якого приховується існування, незаконне походження чи незаконне використання доходів, ці доходи маскуються так, аби вони здавалися такими, що мають законне походження [1, с. 423].

За допомогою складних операцій із коштами злочинці скривають справжні джерела походження своїх доходів. Прийомів «відмивання» коштів стільки, скільки їх здатний винайти людський розум. Проте їх різноманітність – це не більш ніж як варіації аналогічних алгоритмів.

Механізм відмивання коштів, отриманих злочинним шляхом – це операція, в процесі якої приховуються походження, призначення грошового платежу за допомогою дій, як правило, маючих законне

підґрунтя. Головна ідея процесу: надати прибутку від злочинної діяльності легального виду надходження [2].

Найбільш популярні механізми відмивання коштів, отриманих від наркобізнесу:

- контрабанда валюти — простий і поширений спосіб. Кур'єри перевозять гроші, переважно у вигляді американських доларів, в іншу країну, де на цю валюту існує великий попит на «чорному ринку». Таким чином кошти транспортуються в зарубіжну країну, серед яких перевага віддається тим, де не провадиться валютний контроль або існує законодавство, що охороняє банківську таємницю. Готівка кладеться на депозитний рахунок в банку або в іншому фінансовому закладі, звідки згодом кошти можуть бути переведені в будь-якому напрямку за бажанням клієнта. Вже після проведення цієї операції гроші «відмиваються»;

- структурування — штучне роздіблення масштабної фінансової угоди на множину маленьких одиничних операцій з невеликими сумами. Наприклад: здійснення невеликих переказів (600\$) до комерційних банків в Еквадорі. Таким чином за кілька місяців було проведено більш як 40 тисяч таких фінансових операцій і «відмито» \$29 мільйонів [3, с. 223];

- використання «корових» компаній — це структура, яка створена за подібністю з коралами, складних за своєю формою і порожніх всередині.

Найбільш популярними методами «відмивання» грошей з використанням «корових» та офшорних компаній є:

- метод зворотної позики — «відмита» готівка повертається і використовується у прихованій формі: позика, інвестиції, зарплата, хабарі, дарування тощо;

- маскування під прибуток — наприклад, повернення «відмитих» грошей через акції компаній, нерухомість або зароблену ким-небудь валюту в успішній закордонній діловій фінансовій операції.

Також казино широко використовується представниками наркобізнесу. На «брудні» гроші вони купують велику кількість гральних чіпів або посилаючись на майбутню ігрову діяльність в казино, вкладають гроші на його депозитний рахунок в одному з банків. Згодом суб'єкти повертають чіпи в казино або закривають рахунок в банку і отримують чеки на визначену суму, виписані на їхнє ім'я або третіх осіб. Потім чекова сума депозитується на рахунок в банку [4].

Таким чином, механізмів «відмивання» грошей, отриманих від наркобізнесу — декілька, але чимало їх різноманітних форм. Дослідження злочинних схем дозволяє вивчити їх алгоритм, щоб у майбутньому розробити ефективні засоби по їх виявленню. З часом з'являються нові технології, і вкрай важливо детально аналізувати механізми «відмивання» ресурсів, враховуючи те, що вони знаходяться у постійній динаміці. У процесі «відмивання» коштів нерідко торгівці

наркотиками користуються послугами бухгалтерів, юристів, брокерів – які спокусилися на неймовірні прибутки. Це також потрібно враховувати під час аналізу та викриття злочинних схем.

Список використаних джерел

1. Енциклопедія банківської справи / за ред. В. Ющенко. – К.: Атіка, 2001. – 640 с.
2. Зубков В. А., Осипов С. К. Міжнародні стандарти у сфері протидії відмиванню злочинних доходів і фінансуванню тероризму: навч. посібник. М.: Юриспруденція, 2010.
3. Виявлення та розкриття злочинів у сфері незаконного обігу наркотичних засобів: навч. посіб. / А. М. Волощук, С. А. Буткевич, В. О. Біляев та ін. – Одеса: ОДУВС, 2011. – 342 с.
4. Гасиджак Г. Методи і прийоми відмивання грошей в казино: 2011 ЛІБС УБС НБУ, 501-Фм.

Ключові слова: механізм «відмивання» коштів, наркобізнес, контрабанда валюти, «коралові» компанії, маскуванню прибутку.

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент Ізвіта А. М.*

Шапалова Аліна Євгенівна

студентка 4-го курсу факультету підготовки слідчих
Національного університету «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПОКАРАННЯ У ВИГЛЯДІ ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Особистість засуджених досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники, зокрема: Г. Ф. Хоряков, І. С. Яковець, О. М. Джужа, А. В. Гаркуша, О. В. Беца, Д. М. Ягунов.

До соціально-психологічних наслідків позбавлення волі варто, в першу чергу, віднести: відрив засуджених від сім'ї, родичів і близьких, трудових колективів, інколи – розпад сімей, відсутність в УВП роботи за спеціальністю, яку вони мали до засудження, перебування в середовищі злочинців тощо.

Однією з найбільш складних проблем, що виникають у процесі виконання покарання у вигляді позбавлення волі, є проблема соціальної адаптації звільнених з місць позбавлення волі. У засуджених немає можливості, знаходячись у місцях позбавлення волі, заробити необхідні кошти для себе, не говорячи вже про те, щоб підтримати заробленими грошима родину, що залишилася без годувальника і внаслідок цього без матеріальної підтримки.